

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ДІАСПОРОЮ

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКОЇ МІГРАЦІЇ

Автор: *Юрій Марусик*
(мол.наук. співробітник)

Чехія – приклад успішної посткомуністичної трансформації, європейської та євроатлантичної інтеграції, здійснених всього за кілька останніх десятиліть. Внаслідок реалізації цих процесів зросла потреба в додатковій робочій силі, а також привабливість країни як місця призначення для мігрантів. Саме трудові мігранти становили значну частку імміграційного притоку.

У 2010-2012 рр. Чехія була на третьому місці серед країн призначення українських мігрантів. Тому на сьогодні українці становлять найбільшу групу іноземних громадян у цій країні. Крім цього, міграційний потік демонструє потенціал до зростання. Згідно з результатами прикладного дослідження, проведеного GfK Ukraine у 2015 р., Чехія займає шосте місце серед найпривабливіших країн для потенційних трудових мігрантів із позитивною динамікою, порівняно з 2014 р. Також постійно зростає кількість української молоді, що здобуває вищу освіту в Чеській Республіці. Зацікавленість чеської сторони в українських мігрантах підтверджують односторонні заходи щодо подальшого спрощення візової процедури для громадян України, прийняті у червні 2014 р.

Збройний конфлікт на Сході України став важливим

фактором, що значно вплинув на ставлення українських громадян до різних типів міграції. У 2015 р. інтерес українців до роботи за кордоном зріс. Також зросла частка потенційно уразливого до нелегальної міграції та торгівлі людьми – з 14% до 21%. Внаслідок цих подій ще однією суттєвою складовою української зовнішньої міграції стала вимушена міграція, до якої була залучена і Чехія. Уже в 2014 р. українці зайняли перше місце серед шукачів притулку у Чехії, де швидкість (і відсоток) розгляду українських заяв є значно вищою, ніж у більшості європейських країн.

Загострення міграційної ситуації в Україні збіглось із масштабною кризою, пов'язаною з напливом до ЄС шукачів притулку з Азії та Африки. Ця криза торкнулася і Чехії, і, як показує опитування Міністерства оборони Чеської республіки, серед найбільших потенційних загроз для населення Чехії є наплив біженців та конфлікт в Україні. На цьому фоні, як і в інших європейських країнах, у Чехії поширюються антиімміграційні настрої. Хоча частка іммігрантів у Чехії всього 4,1%, це питання вже підхопили окремі політичні сили. Насамперед, вони використовують та пропагують ісламофобію, але, як показує

КОРИСНІ ЛІНКИ:

Дослідження з питань міграції та торгівлі людьми: Україна, 2015р.
(«GfK Ukraine»)

http://iom.org.ua/sites/default/files/pres_kit_gfk_iom2015_ua_fin_3_2.pdf

Building an Integration System: Policies to Support Immigrants' Progression in the Czech Labor Market

<http://www.migrationpolicy.org/sites/default/files/publications/CzechEmpl-Policy.pdf>

Ukrainian Migrants Fleeing Conflict Get a Cool Reception in Europe

http://www.nytimes.com/2015/05/31/world/europe/ukrainian-migrants-fleeing-conflict-get-a-cool-reception-in-europe.html?_r=1

європейський досвід, крайньо-праві партії поширюють негативне ставлення загалом на імміграцію та іммігрантів, сприймаючи їх як загрозу, що призводить до зростання нетерпимості в досить благополучних та мирних суспільствах.

Як і у випадку Польщі, представники влади Чехії заявляють про потребу готуватись до ще більшої хвилі вимушеної міграції, спричиненої можливою ескалацією військових дій в Україні. Президент Чехії М. Земан вирозив позитивне ставлення до українських мігрантів та відзначив їхню «здатність до асиміляції». Такі заяви є частиною ширшої дискусії навколо квот прийому шукачів притулку та надання їм статусу біженця. В ситуації загострення проблеми із шукачами притулку ймовірна нова хвиля вимушеної міграції з України використовується як аргумент для більш жорсткої політики щодо

мігрантів з Азії. Так, на саміті «Вишеградської четвірки» глави урядів Чехії, Польщі, Словаччини та Угорщини підтвердили свою спільну позицію в цьому питанні.

У 2014 р. українці зайняли перше місце серед шукачів притулку у Чехії, де швидкість (і відсоток) розгляду українських заяв значно вищий, ніж у більшості європейських країн

Однак, незважаючи на зацікавлення центрально-європейських країн українською проблематикою, сьогодні українські вимушені мігранти не розглядаються Європейським Союзом як пріоритет для відповідної сфери міграційної політики.

Отже, Чехія є важливою країною призначення для різних

категорій українських мігрантів, кількість яких постійно зростає. Спільною проблемою для обох країн є зростання ризиків нерегульованої міграції внаслідок нестабільної ситуації в Україні та складності процедури отримання віз, що відповідають меті міграції. В сучасних обставинах стає зрозуміло, що українські мігранти є оптимально прийнятними за багатьма критеріями не лише для Чехії, а й для сусідніх країн. Але попри заяви центральноєвропейських політиків, немає підстав для очікування масового отримання українцями статусу біженця чи нових міграційних преференцій. Україна має організовувати життя своїх громадян, які постраждали в ході війни, а потенційні мігранти – діяти з розрахунку на збереження сьогоденних умов.

Аналітичний дайджест містить короткий огляд аналітичних записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»

Україна
79013 м. Львів
вул. С.Бандери 32Д
тел. +380322580151